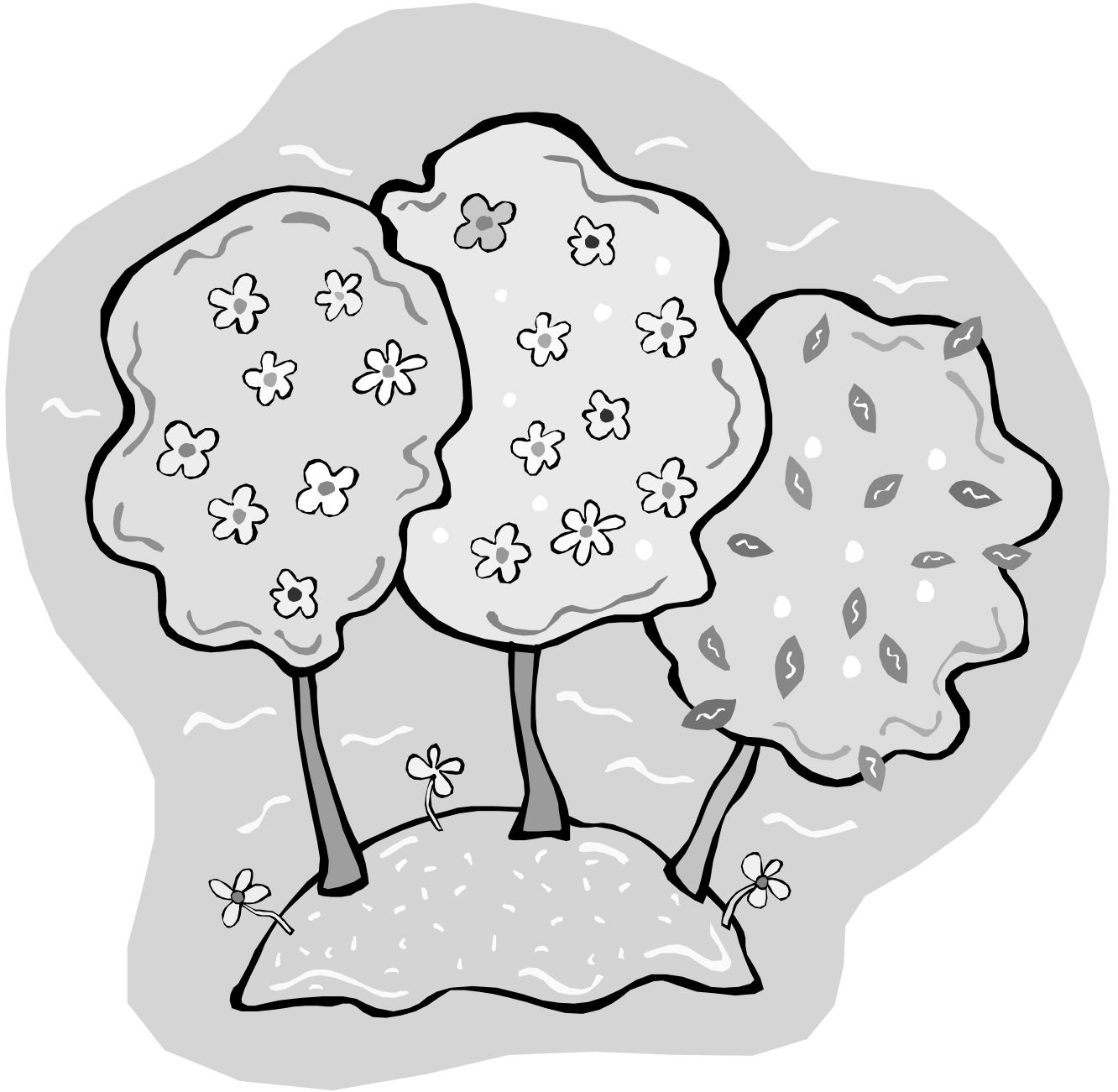
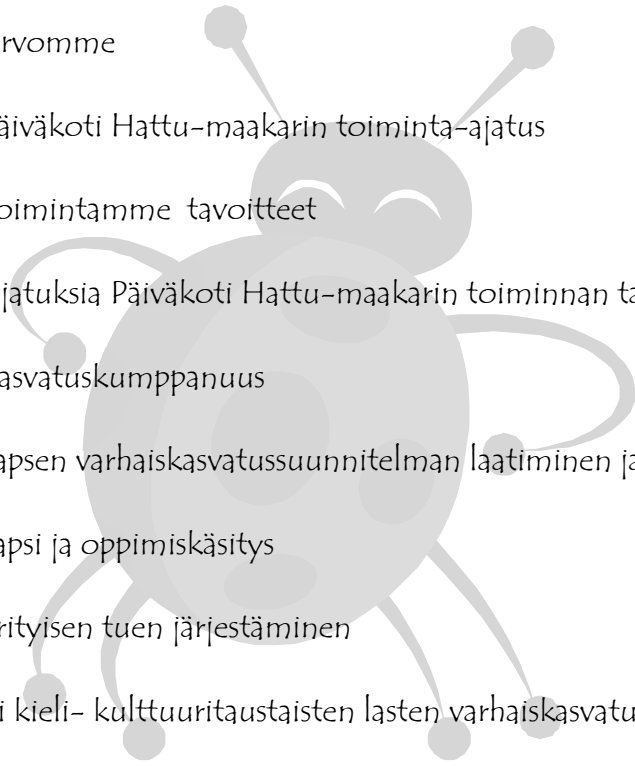

Päiväkoti Hattu-maakarini

varhaiskasvatussuunnitelma

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto
  2. Varhaiskasvatuksen toteuttaminen ja nykytoiminnan kuvaus
  3. Arvomme
  4. Päiväkoti Hattu-maakarin toiminta-ajatus
  5. Toimintamme tavoitteet
  6. Ajatuksia Päiväkoti Hattu-maakarin toiminnan tavoitteista
  7. Kasvatuskumppanuus
  8. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen ja seuranta
  9. Lapsi ja oppimiskäsitys
  10. Erityisen tuen järjestäminen
  11. Eri kieli- kulttuuritaustaisten lasten varhaiskasvatuksen järjestäminen
  12. Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen yhteistyö
  13. Moniammatillinen verkostoyhteistyö Hattu-maakarin perheille
  14. Varhaiskasvatuksen jatkuva kehittäminen ja arviointi
  15. Ajatuksia ja tavoitteita tulevaisuuden Hattu-maakariin
-

1. JOHDANTO

Päiväkoti Hattu-maakarinn varhaiskasvatussuunnitelman pohjana olemme käyttäneet Liedon kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa. Yksityisenä päiväkötinä olemme osa kunnan varhaiskasvatustaloutta ja siten pyrimme toteuttamaan samoja toimintaperiaatteita kuin muissa kunnan päivähoitoyksiköissä.

Päiväkoti Hattu-maakarinn vasu-projekti lähti liikkeelle keväällä 2005 vasukoulutuksella, johon otti osaa sen hetkinen henkilökunta. Lisäksi Marjut Helander kävi ns. avainhenkilökoulutuksen, jossa annettiin ohjeita yksikkökohtaisen vasun tekemiseen. Talvella 2006 jaoimme käsiteltäviä aiheita pienryhmissä mietittäviksi ja teimme vanhemmille laatu/ arvo kyselyn. Syksyllä 2006 aloimme kokoomaan päiväkoti Hattu-maakarinn varhaiskasvatussuunnitelmaa, jota vuosittain on tarkoitus päivittää ja asettaa vuositavoitteita sekä visioita tulevaisuudelle.

Syksyllä 2008 päivitimme Vasua henkilökunnan kanssa jolloin pohdimme päivähoiton arvoja. Suunnitelman arvo-osio haluttiin enemmän kokonaisuutta kuvaavaksi ja työkaluksi toiminnan suunnittelussa. **Syksyllä 2009 päiväkötimme laajeni rakennuksen yläkertaan, jonne sijoitettiin Mörrien sisarusryhmä ja eskarit**

2. VARHAISKASVATUKSEN TOTEUTTAMINEN JA NYKYTOIMINNAN KUVAUS PÄIVÄKOTI HATTU-MAAKARISSA

Päiväkoti Hattu-maakari Oy on yksityinen päiväkotitoiminta, jonka omistavat kolme työntekijää (Marjut Helander, Henna Mäkinen ja Marika Sainio). Päiväkoti sijaitsee Liedon keskustassa ja tarjoaa tällä hetkellä laadukkaan päivähoitopaikan n. 70 lapselle. Asiakkaat hakeutuvat yksityisen hoidon tuella päivähoitoon. Päivähoitopaikan hinta muodostuu KELA:n ja kunnan maksamasta yksityisen hoidontuesta sekä perheen osuudesta. Tällä hetkellä perheen osuus hoitomaksusta on 0-233€/kk, perheen tuloista riippuen. Liedon kunta ostaa esikoulupaikat sekä esikoulun osapäivähoidon maksusitoumuksella. Henkilökunnan ammattitaito, säädösten mukainen koulutus ja henkilöstörakenne antavat mahdollisuuden toimia laadukkaana työyhteisönä. Toimintamme on suunniteltu valtakunnallisten ja kunnan suunnitelmien mukaisesti. Toiminnan laatua päivitämme koulutuksilla, perheiltä saamamme palautteen pohjalta ja osallistumalla erilaisiin työryhmiin (mm. Liedon kunnan esiopetustyöryhmä, VASU-työryhmä, lapsityöryhmä). Päiväkoti Hattu-maakari toimii tiloissa, jossa on pinta-alaa noin 450m². Ryhmien säännöllisesti käyttämät tilat ovat yläkerrassa. Alakerrassa on liikuntatila, pikkukeittiö, varasto/ huoltotilaa sekä eteistilat runsaalle 20:lle lapselle. Tiloja muokkaamalla Päiväkoti Hattu-maakarin kokonaiskapasiteetti on n. 80 lasta.

Tällä hetkellä (syksy 2009) Päiväkoti Hattu-maakarilla on seuraavanlaiset ryhmät:

Tiitiäiset alle 3v. (12 hoitopaikkaa 3hoitajaa)

1.1.2010 Pikku-Tiitiäiset 8 hoitopaikkaa ja 2 hoitajaa

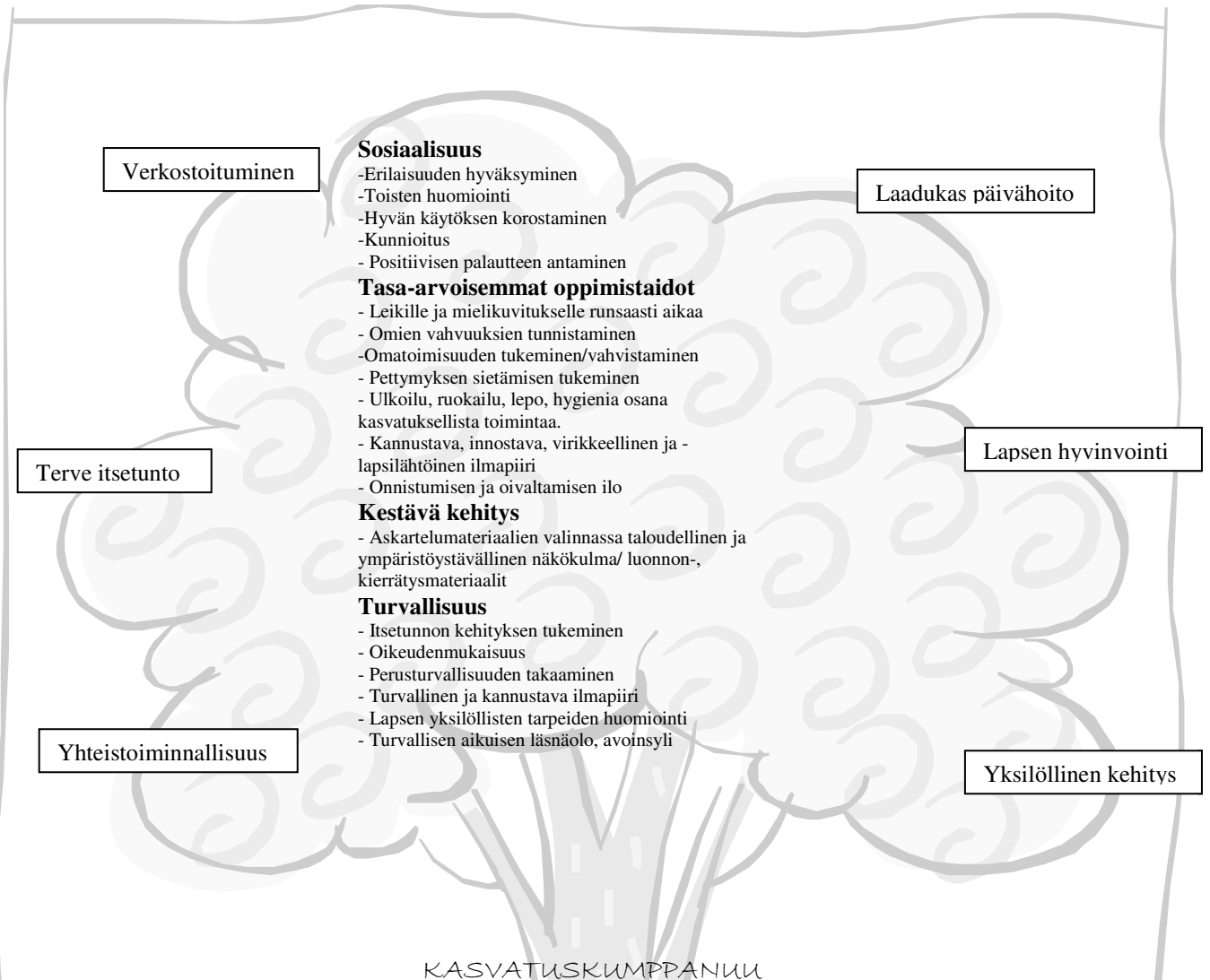
Isot tiitiäiset 8 hoitopaikkaa ja opettaja ja hoitaja

Nupuset 2-3v. (16-20hoitopaikkaa / opettaja ja 2 lähahoitajaa)

Myttyset 4-5v. (21 hoitopaikkaa / 2 opettaja ja lähahoitaja)

Mörrit 3-5 ja 6v. (14 hoitopaikkaa/ opettaja ja lähahoitaja ja 8 esikoululaista / opettaja)

3. ARVOMME

4. Päiväkoti Hattu-maakar in toiminta-ajatus

Päivähoidon toiminta-ajatuksena ja arvojen perustana on toimiva kasvatuskumppanuus ja tavoitteena hyvinvoiva lapsi. Lapsen ja perheen hyvinvointia edesautamme laadukkaalla päivähoidolla ja varhaiskasvatuksella. Toiminnassa ensiarvoista on **yhteistyökykyisyys** ja siihen ohjaaminen. **Kestävän kehityksen** huomioiminen kaikissa valinnoissa tulee olla tavoite, jonka merkitys kasvaa kokoajan. **Oikeudenmukaisuus** ja sen toteutuminen pitää näkyä lasten ja perheiden kanssa tehtävässä työssä. Päiväkoti Hattu-maakarilla kantaa **vastuun tulevaisuudesta** omalta osaltaan ja pyrkii vaikuttamaan positiivisesti perheiden tulevaisuuteen lapsen kasvaessa ja kehittyessä.

5. TOIMINTAMME TAVOITTEET

LEIKKIMINEN (ohjattu ja vapaa)

- Leikkiminen ikäisten kanssa ja siitä nauttiminen
- Sosiaalisten taitojen kehittäminen
  - Leikin ymmärtäminen ja leikissä pärjääminen
  - rehellisyys, kaverin kunnioittaminen, REILU PELI,
  - Anteeksi pyytäminen ja saaminen
- Toisen huomioon ottaminen
- Lelujen vuorottelemine
- Rentoutuminen/nauttiminen
- Lelujen siivous oikeille paikoille
- Yhteisistä tavaroista huolehtiminen
- Pettymyksen sietokyvyn harjoittaminen

WC-KÄYNNIT

- Siisteyskasvatus sekä hygienia
- Omatoimisuuden pyrkiminen/ harjoittelu

LEPOHETKI/ HILJAINEN HETKI

- Unentarpeen tyydytys
- Rauhoittuminen
- rentoutuminen
- Päivän "nollaus"
- Energia tankkaus
- Omaan tekemiseen keskittyminen

VAATETUS

- Omatoimisuus
- Keskittyminen / huolellisuus
- Vaatteiden tunnistaminen
- Pukemisjärjestys
- Oman kehon hahmotus
- Avun pyytäminen

TOIMINTA

- Iloista, mielekästä, vapaaehtoista
- Monipuolista :musiikki, kädentaidot, satuja, liikunta, ympäristö/luonnon tieto
- Tutustumista erilaisiin materiaaleihin, välineisiin ja menetelmiin
- Loppuun asti tekemistä
- Toisen huomioon ottamista
- Oman vuoron odottaminen
- Keskittyminen
- Tiedollisten taitojen harjoittaminen
  - matemaattiset käsitteet
  - kielellisten taitojen harjoittelu
  - hahmotus

RUOKAILU

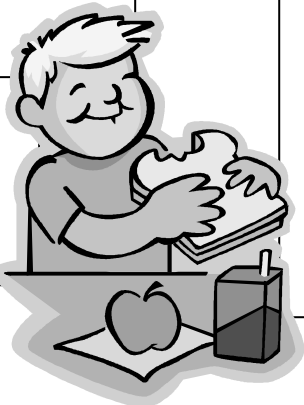
- Eri ruokalajeihin tutustumista/maistamista
- Ruokailuvälineiden oikea käyttö
- Kauniit ruokailutavat
- Ruoka rauha, odottaminen
- Siisteys
- Omatoimisuus

ULKOILU/ LIIKUNTA JA

- Säännöllistä
- Elämykset ja kokemukset
- Luonnosta nauttiminen
- Rentoutuminen, hyvä mieli, turvallista
- Energian purkaus
- Leikkiminen, hauskan pito

MOTORISET TAIDOT

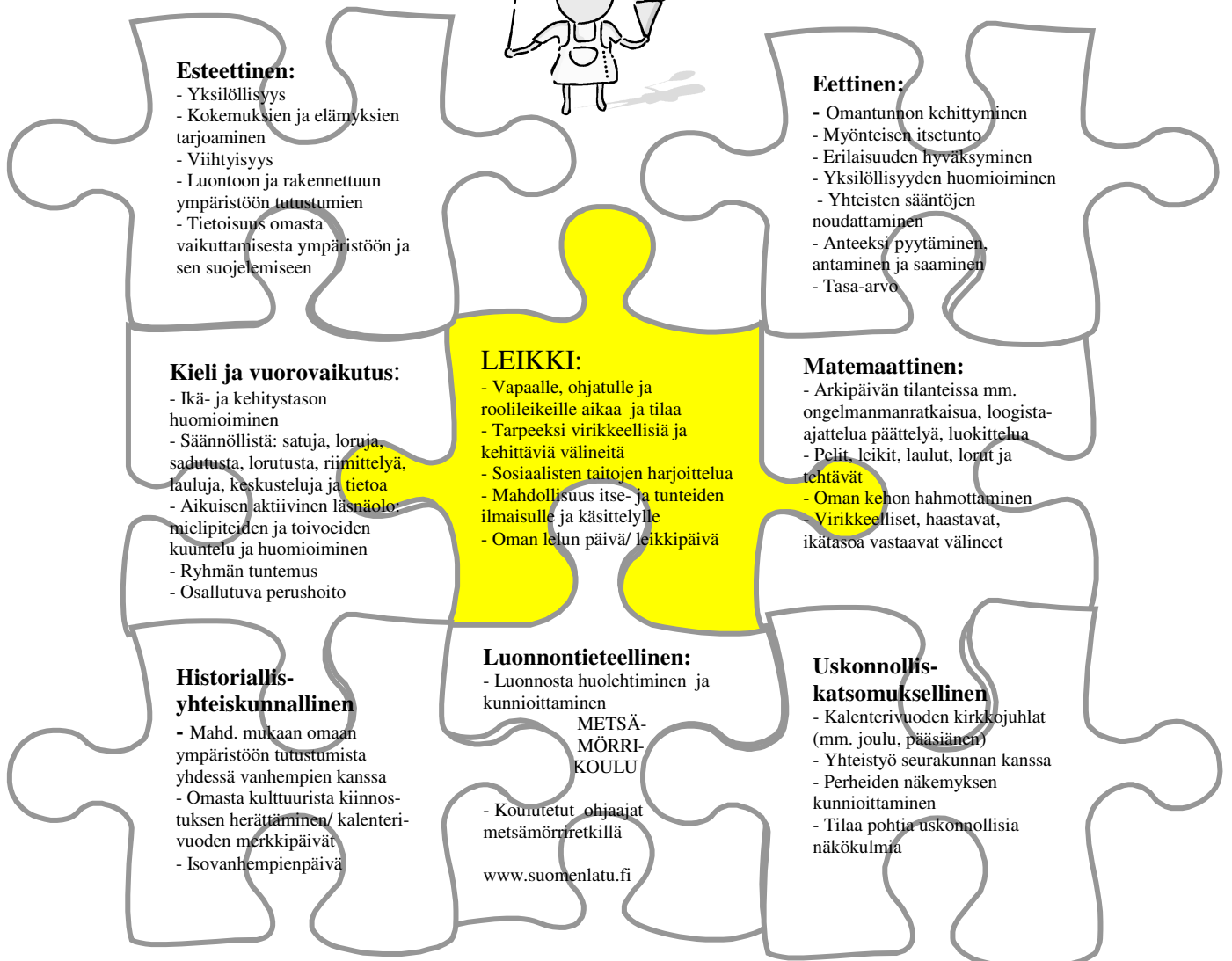
- Karkea motoriset harjoitukset
- Hienomotoriset harjoitukset
- Kynäote/ tarkka leikkaus

6. AJATUKSIA PÄIVÄKOTI HATTU-MAAKARIN TOIMINNASTA JA MENETELMISTÄ

Leikin muodossa tapahtuvat toiminnot ovat lapsen toimista kaikkein tärkeimpiä. Leikki ei ole ainoastaan tapa oppia, se on pienelle lapselle lisäksi ainoa hyvä ja kestävä tapa oppia. Leikki on lapsen päivittäinen ja erittäin mieleinen toimintamuoto. Ensimmäiset oppimiskokemukset tuleekin saada leikinomaisesti, lapsen luontaista leikkihalua hyväksikäyttäen. Tällöin lapset ovat lähes aina kiinnostuneita tehtävästä ja halukkaita oppimaan. Parhaimmat tulokset esimerkiksi kielellisten taitojen ohjaamisessa saadaan silloin, kun ohjaus tapahtuu leikinomaisessa tilanteessa. Leikissä lapsi ilmaisee omia tarpeitaan ja tunteitaan.

Leikki on lapsen ja ympäristön välistä vuorovaikutusta. Leikissä opitaan keskittymisen aakkosia ja yhteisleikin kautta lapsi oppii tärkeitä lapsen motorinen kehitys tapahtuu sosiaalisia taitoja. Ennen kouluikää osittain juuri leikin yhteydessä.

7. KASVATUSKUMPPANUUS

Kasvatuskumppanuus on perheiden ja päiväkodin henkilöstön molemmin puoleista vuorovaikutusta ja yhteistyötä, jolla tuetaan lapsen kasvua ja kehitystä.

Toimivassa kasvatuskumppanuudessa vanhemmat ja henkilöstö etsivät ja löytävät vuorovaikutuksen, jossa molemmat osapuolet tulevat ymmärretyksi.

Vanhemmille on olennaista, että lapsi on turvassa ja hyvässä hoidossa. Kertomalla vanhemmalle hoitopäivän tapahtumista ja kokemuksista päivähoiton henkilöstö tarjoaa vanhemmalle mahdollisuuden eläytyä lapsen päivään ja tunteen läsnäolosta lapsen arjessa.

Henkilöstön erityisenä haasteena on luoda kumppanuuden ilmapiiri tilanteissa, jossa lapsella havaitaan tuen tarve.

Asioista avoimesti keskustelu ja vanhempien arvostaminen lasten parhaimpina asiantuntijoina

Päivähoidon henkilöstöllä ammatillinen vastuu käynnistää ja ylläpitää kasvatuskumppanuutta.

Varhaiskasvattaja tuo oman osaamisensa, tietonsa, taitonsa ja ymmärryksensä vanhemman käyttöön lasta kasvatettaessa.

Kasvatuskumppanuuden keskeiset periaatteet: kuuleminen, kunnioitus, luottamus, vuoropuhelu ja yhteiset periaatteet

Vanhempien välisen yhteistyön tukeminen ja vertaistuen saaminen

- Vanhempainillat
- Yhteiset tapahtumat
- Vanhempaintoimikunta

8. LAPSEN VASHAISKASVATUSSUUNNITELMAN LAATIMINEN JA SEURANTA

Tapaamme lasten vanhempia päivittäin. Näin meillä on aina mahdollisuus vaihtaa lasta koskevia kuulumisia. Vanhempien asiantuntijuuden lisäksi teemme ryhmissä lapsen kehitykseen ja oppimiseen liittyviä havaintoja, jotka tuomme vanhempien tietoon. Päivittäisen havainnoinnin lisäksi kehityksen seurannan ja arvioinnin apuvälineitä ovat vanhempien kanssa tehtävä/keskusteltu lapsen VASU (varhaiskasvatussuunnitelma) ja esikoululaisilla lapsen esiopetussuunnitelma ja havainnointi- ja tiedonsiirtokaavake kouluun. Lapsen VASU:n tarkoitus on lisätä vuorovaikutusta päivähoidon henkilöstön ja kodin välillä. Hoitosuhteen alussa lapsen VASU:n merkitys on suuri, sen avulla vanhemmat antavat tärkeää tietoa lapsensa tavoista, tottumuksista, kasvusta ja kehityksestä.

Lapsen kasvua ja touhuja päiväkodissa dokumentoimme lasten omiin kasvunkansioihin. Kansio otetaan käyttöön, kun lapsi aloittaa päivähoidossa. Kansio kulkee lapsen mukana ryhmästä toiseen siihen asti, kunnes päiväkotiaika on ohitse. Kansion on tarkoitus olla tukemassa lapsen käsitystä itsestään aktiivisena ja osaavana oppijana. Lapsen kansio on vanhempien katseltavissa, ja ne ovat mukana vanhempien kanssa käytävissä keskusteluissa.

Kasvun kansioon kerätään lapsen töitä, kuten piirustuksia ja askarteluja sekä mahdollisesti lapsen valokuvia. Kansiossa on lapsen omia juttuja, haastatteluja sekä kommentteja toiminnasta, sivuja päiväkodin yhteisistä tapahtumista, koonteja projekteista ym. mahdollista materiaalia. Myös kotoa tulevia piirustuksia, viestejä ja valokuvia voidaan laittaa kansioon. Valitulla materiaalilla pyritään kuvaamaan mahdollisimman monipuolisesti lapsen kasvua ja toimintaa. Kansio ei sisällä aikuisen arviointia lapsesta.

9. LAPSI JA OPPIMISKÄSITYS

Tavoitteenamme on tukea lapsen tasapainoista kehitystä ja antaa valmiuksia tulevaisuuteen. Onnellinen lapsi on leikkivä, tutkiva, kokeileva ja tasapainoinen. On tärkeää, että lapsen taidot saavat kehittyä omaan tahtiin, eikä lapselta vaadita liikaa. Lapsen persoonallisuudelle ja erityisyydelle annetaan arvoa. Toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan lapsen yksilölliset tarpeet ja toiveet mahdollisuuksien mukaan. Lapsen omaa yksilöllisyyttä tuetaan.

Pidämme tärkeinä myös ryhmätilanteita, joissa opetellaan mm. oman vuoron odottamista ja yhteisten ohjeiden kuuntelua. Ryhmään kuulumisen ja ryhmässä oppiminen ovat lapselle ensiarvoisen tärkeitä taitoja tulevia kouluvuosia ajatellen. Pienryhmä työskentely on tärkeää. Pienryhmässä lapsi saa aikuiselta enemmän huomiota. Lapsia ohjataan ja rohkaistaan tekemään työnsä hyvin, eikä suinkaan pyritä eri osa-alueilla niin pitkälle kuin mahdollista.

Meille on tärkeää, että jokainen lapsi voi kokea onnistumisen elämyksiä. Perustana pidämme, että lapselle on luotava perusturvallisuuden tunne. Lapsi tarvitsee turvaa ja hänen on saatava turvallisesti kiinnittyä omaan lähipiiriinsä. Arkielämän rutiinit ja ennakoitavuus lisäävät turvallisuuden tunnetta ja lapsi voi yksilönä kasvaa sosiaalisesti yhteisön jäseneksi omista lähtökohdistaan käsin. Pidämme tärkeänä, että lapsilla on aina mahdollisuus leikkiä. Sillä lapsen oppimien tapahtuu leikin kautta. Leikille annetaan tilaa ja mahdollisuus päivittäin.

Aikuisen tehtävänä on lapsen luontaiseen uteliaisuuteen vastaaminen. Lapsi tarvitsee paljon erilaisia virikkeitä, tiloja, välineitä sekä aikuisen ohjausta, jotka haluamme lapsille tarjota. Päiväkotimme on rakennettu vanhoihin koulun tiloihin. Tämä tuo haastetta meille aikuisille, mutta haluamme rakentaa lapsille mahdollisimman mukavan toimintaympäristön.

10. ERITYISEN TUEN JÄRJESTÄMINEN

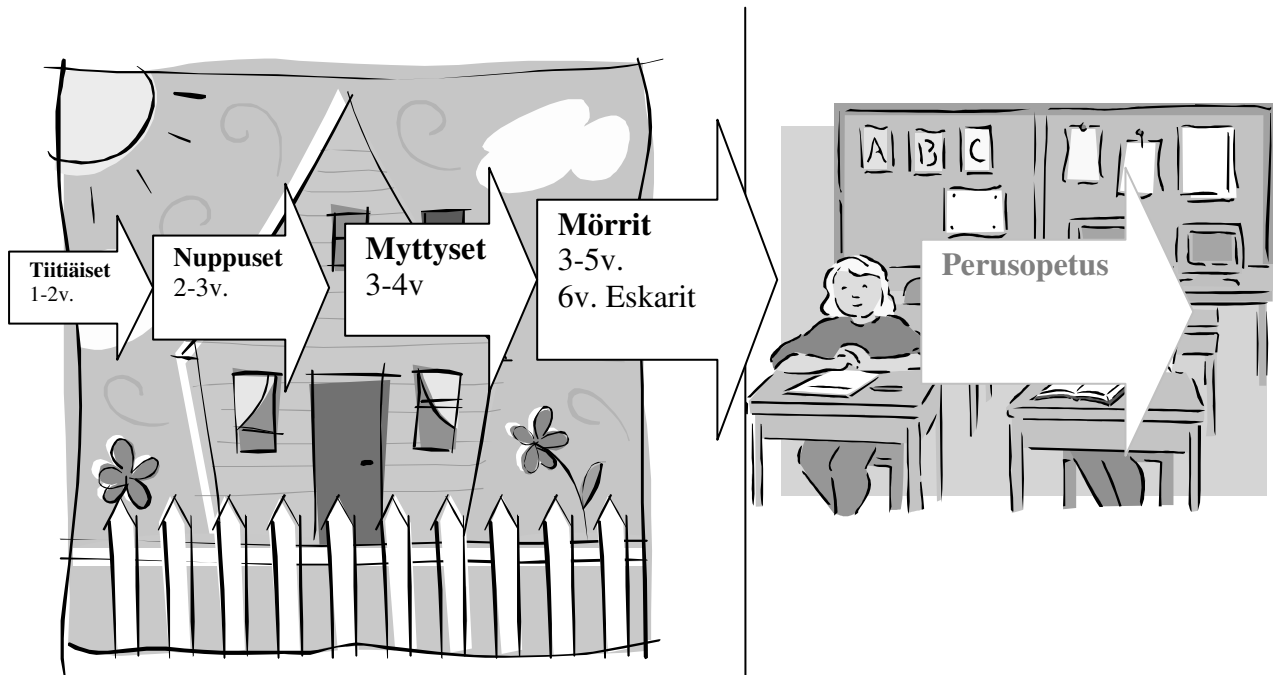
Jokainen lapsi kasvaa ja kehittyy omaan yksilölliseen tahtiinsa. Varhaisen puuttumisen edellytyksenä on, että uskallamme ottaa lapsen kasvuun liittyvät huolenaiheet puheeksi vanhempien kanssa. Lapsen tuen tarvetta arvioitaessa on olennaista että, päiväkotia Hattu-maakarissa osataan ottaa asiasta vastuu ja ohjata perhettä eteenpäin. Tuen tarvetta arvioitaessa ja määriteltäessä olemme yhteistyössä eri tahojen kanssa ja perheen sekä lapsen tukena. Saamme konsultointia apua terveyskeskus psykologilta ja kiertävältä erityislastentarhanopettajalta.

Päiväkotia Hattu-maakari saa ostaa Liedon kunnan kiertävän erityislastentarhanopettajan palveluita niitä tarvitseville lapsille. Päiväkotia Hattu-maakarissa ei ole pienryhmää erityistä tukea tarvitseville lapsille. Jos kyseistä pienryhmää lapselle suositellaan tutkimusten perusteella lausunnoissa, olemme yhteydessä Liedon kunnan erityispäiväkotiin ja päiväkodin johtaja päättää sinne pääsevät lapset.

11. ERI KIELI- JA KULTTUURITAUSTAISTEN LASTEN VARHAISKASVATUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Hoitoa ja kasvatusta annetaan suomen kielellä huomioiden lapsen kulttuuritausta. Tavoitteena on lapsen oman kulttuuri-identiteetin kunnioittaminen, mutta myös suomen kielen vahvistaminen ja suomalaisen kulttuuriperinteeseen tutustuttaminen. Suhtaudumme ennakkoluulottomasti ja kunnioittaen perheisiin, joilla on erilainen kulttuuritausta ja huomioimme heidän näkemyksensä ja arvonsa. Ensisijainen vastuu oman äidinkielen ja kulttuurin säilymisestä on kuitenkin perheellä. Jotai väärinkäsityksiä syntyisi, keskustelemme avoimesti omista käytännöistämme ja tavoistamme.

12. VARHAISKASVATUKSEN JATKUMO ESIOPETUKSEEN JA YHTEISTYÖ PERUSOPETUKSEN KANSSA

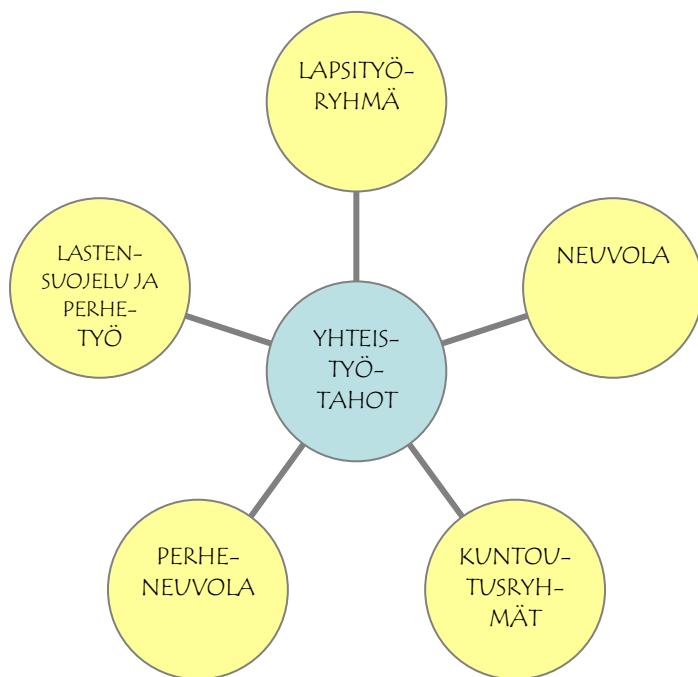

Päiväkoti Hattu-maakari tarjoaa hoidon 0-6 -vuotiaille. Lapset seuraavat omaa ikäryhmäänsä mahdollisuuksien mukaan esikouluun asti. Yhteistyö ryhmien välillä on joka päivästä ja luonnollista. Päiväkodin kaikki aikuiset tulevat lapsille tutuiksi ja ilmapiiri on turvallinen.

Yhteistyö perusopetuksen kanssa

- Esi- ja alkuopettajat keskustelevat lasten kouluvalmiudesta (siirtotieto kaavake)
- Kouluun tutustumispäivä

13. MONIAMMATILLISET VERKOSTOYHTEISTYÖTAHOT PÄIVÄKOTI HATTU-MAAKARIN PERHEILLE

- Lapsityöryhmän, perheneuvolan ja lastensuojelun konsultaatio apua käytämme tarvittaessa.
- Neuvolaan täytämme lapsista 4-vuotiskyselyn, jonka vanhemmat toimittavat neuvolaan
- Osallistumme tarvittaessa erityistä tukea tarvitsevien lasten kuntoutustyöryhmien palaveriin ja tarjoamme kokoontumiselle tilat

14. VARHAISKASVATUKSEN JATKUVA KEHITTÄMINEN JA ARVIOINTI

Varhaiskasvatuksen valtakunnallisten linjausten mukaan varhaiskasvatuksen laatutyö on jatkuva prosessi, jossa asiakaslähtöisyys, henkilöstön ammatillinen osaaminen ja hyvin toimiva työyhteisö sekä johdon sitoutuminen ovat keskeisiä elementtejä. Varhaiskasvatuksen laadun kehittämisessä ja arvioinnissa arvostetaan erityisesti lasten ja vanhempien antamaa palautetta. Henkilöstön tietämystä laatuajattelusta ja arvioinnista lisätään koulutuksen avulla.

Päiväkoti Hattu-maakarilla on laatuasiakirja, jossa on eritelty tuottamamme päivähoidon laatutekijöitä. Laatuasiakirjassa on kerrottu varhaiskasvatuksen kehittämisestä Päiväkoti Hattu-maakarissa. Keräämme säännöllisesti palautetta perheiltä ja työntekijöiltä. Palautteiden pohjalta arvioimme tyytyväisyyttä tuottamaamme palveluun ja teemme tarvittavia muutoksia, jotta voisimme toimia mahdollisimman hyvänä palveluntuottajana ja työyhteisönä. Liedon kunta

tekee vuosittain palveluarvion päivähoidosta. Näillä palveluarvioilla mitataan erilaisia asioita (kuten vuorovaikutus) ja perheiden tyytyväisyyttä henkilökunnan asenteita ja ammatillisuutta.

15. AJATUKSIA JA TAVOITTEITA TULEVISUUDEN HATTU-MAAKARIIN

